

KATEDRÁLNY INFOLIST

14. - 20.3.2011

Liturgický kalendár:

Štvrtok	17.3.	Sv. Patrika, biskupa	<i>Lub. spom.</i>
Piatok	18.3.	Sv. Cyrila Jeruzalemského, biskupa a učiteľa Cirkvi	<i>Lub. spom.</i>
Sobota	19.3.	SV. JOZEFA, ŽENÍCHA PANNY MÁRIE	<i>Slávnosť</i>
Nedeľa	20.3.	2. NEDEĽA V PÔSTNOM OBDOBÍ	

Slávenie Bohoslužby slova

Vo štvrtok o 16.⁰⁰ začneme v našej Katedrále s pôstnou Bohoslužbou slova v adorácii: **Ostaňme s Ním a bdejme.** Pomocou nej chceme z pohľadu štyroch evanjelistov prežiť bližšie stretnutie s Pánom, ako hlbšiu prípravu k prežívaniu Veľkonočného trojdnia.

V úvode prvého stretnutia budeme počúvať meditatívne priblíženie pohľadu evanjelistu Matúša a potom s prestávkami na uvažovanie si vypočujeme jeho opis umučenia Pána Ježiša. Bohoslužbu slova ukončíme eucharistickým požehnaním.

Bohoslužba slova sa bude konať vo štvrtky 17., 24., 31. marca a 7. apríla 2011 o 16.⁰⁰ hod.

Jarné kántrové dni

Streda, piatok a sobota sú jarné kántrové dni. Ich obsahom je príprava na pokánie a sviatosť zmierenia a činorodá láska k blíznym.

Slávnosť sv. Jozefa

V **sobotu, 19. marca** je **slávnosť sv. Jozefa**. Sväté omše zo slávnosti budú dopoludnia. Večerná svätá omša bude už z 2. nedele v Pôstnom období.

Zároveň si v tento deň pripomínáme aj **výročie biskupskej vysviacky** nášho diecézneho biskupa **Mons. Rudolfa Baláza**, ktorý bude predsedáť **svätej omši o 8.³⁰**, na ktorú vás osobitne pozývame. Pamätajme naňho vo svojich modlitbách najmä v tento deň.

Zbierka na Charitu

Dnes je celoslovenská zbierka na Charitu. Všetkým darcom úprimné Pán Boh zaplatí.

ŽIVOT VO FARNOSTI

- V uplynulom týždni prebehlo dekanátne (okresné) kolo Biblickej olympiády pre stredné školy. Zúčastnili sa 2 družstvá. Na prvom mieste sa umiestnilo družstvo Katolíckeho gymnázia Š.Moyses a na 2. mieste družstvo Obchodnej akadémie (Tajovského). KGŠM bude reprezentovať náš dekanát na diecéznom kole, ktoré sa uskutoční **13. apríla 2011 v Badíne**.

SVÄTÁ OMŠA (26.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (9. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA – ÚVODNÉ OBRADY (5.)

Kýrie eleison - Vzývanie Pána

Po úkone kajúcnosti nasleduje vzývanie Pána (Kýrie), ak už nebolo v samom úkone kajúcnosti.

Je to spev, ktorým veriaci volajú k Pánovi a prosia ho o milosrdenstvo, spravdla ho spievajú všetci, čiže zúčastňuje sa na ňom všetok ľud i zbor alebo kantor (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*).

V *Kýrie* sa spoločenstvo veriacich obracia na Ježiša Krista, na svojho prvého a hlavného liturga, bez ktorého nie je možná Eucharistia. Omša je obeta, ktorú On sám predkladá Otcovi a v ktorej sa sám obetuje za ľudí; je to aj veľkonočná večera, v ktorej dáva sám seba za pokrm pre večný život. Omša sa završuje v Kristovi, skrze Krista a s Kristom. Preto voláme k nemu: *Pane, zmiluj sa*.

Kýrie eleison, Christe eleison sú grécke slová a v slovenčine znamenajú: Pane, zmiluj sa, Kriste zmiluj sa.

Toto prosebné zvolanie je známe aj zo Svätého písma. V žalme 41, 5.11 až dvakrát máme zvolanie: *Volám: Pane, zmiluj sa nado mnou... Ale ty, Pane, zmiluj sa nado mnou*. U Matúša (9, 27) dvaja slepci volajú za Ježišom: *Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!* a ďalej (20, 30. 31): *Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!* Je to teda prenikavé volanie o pomoc k Bohu alebo ku Kristovi.

Ak sa vzývanie nespieva, treba ho recitovať. Kýrie sa vynecháva, ak predtým bolo v úkone kajúcnosti.

Nová úprava sa teda vracia k pôvodným prameňom, nehľadá v ňom trojičný výklad, veď Kýrios je podľa Pavla a starokresťanského spôsobu názov pre Krista ako Pána; spievajú ho všetci, zvyčajne striedavo: zbor (kantor) a ľud.

Glória - oslavná pieseň

Oslavná pieseň je prastarý a ctihodný hymnus. Ňou Cirkev zhromaždená v Duchu Svätom, oslavuje Boha Otca a Baránka a vzýva ho (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*).

Tak ako Kýrie ani Glória nebolo spočiatku určené na omšovú liturgiu. Je z hymnického pokladu prvotnej Cirkvi a úctyhodný pamätník pôvodného kresťanského spevu, aký skladali vo svätom nadšení pneumatici (proroci) na spôsob novozákonných chválospevov Magnifikat alebo Benediktus. Myšlienково a stavebne sa dosť podobá aj dávnejmu hymnu Te Deum.

Hymnus Glória je veľmi starého dáta. Najstaršia známa redakcia hymnu je v Apoštolských konštitúciách (okolo roku 380).

Hymnus Glória sa spočiatku používal v liturgii hodín ako ranný hymnus. Nevie sa presne, kedy sa hymnus Glória vložil do svätej omše. Najprv sa spieval len pri nočnej omši na Vianoce. Pápež Symachus (+ 514) však dovolil spievať ho aj každú nedeľu a na sviatky mučeníkov; bolo to však rezervované len pre biskupov. Kňazi mohli, podľa rubriky Gregoriánskeho sakramentára, spievať Glória iba na Veľkú noc. Koncom 11. storočia rozdiel medzi biskupom a kňazom padol a Glória sa mohlo odriekať v každej omši, ktorá mala nejaký sviatočný charakter.

Na rozdiel od Kýrie Glória bolo od počiatku hymnus, ktorý sa prednášal spevom, a bol to spev spoločenstva, nie osobitnej skupiny spevákov. Glória sa ďalej na rozdiel od Kýrie vyznačovalo tým, že ho začínal spievať pápež (biskup, kňaz); potom pokračoval ľud. Až neskôr ho spievali klerici alebo chór, najmä keď išlo o náročnejšie melódie. Spočiatku boli melódie celkom jednoduché, bola to skôr zvýšeným hlasom prednášaná deklamácia.

Hymnus Glória je veľkou doxológiou, ktorá sa skladá z troch častí: spev anjelov (*Lk 2,14*), chvála na Boha Otca a vzývania adresované ku Kristovi. Kristologická časť sa uzatvára vyznaním viery v trojjediného Boha.

Glória je teda v prvom rade spev celého zhromaždeného spoločenstva, ako to bolo už v najstarších časoch.

Spieva sa alebo sa recituje v nedeľe (okrem adventných a pôstnych), na slávnosti a sviatky, ako aj pri osobitných slávnostnejších bohoslužbách.

Slávnostnejšie bohoslužby sú slávenia, ktoré sa konajú s veľkou slávnosťou a s veľkým zhromaždením ľudu.

Hymnus Glória sa nemôže nahrádzať iným analogickým spevom.

Oslavnú pieseň Glória začína buď sám kňaz, alebo speváci, alebo všetci naraz.

(Pokračovanie nabudúce)

Povzbudení slovami Benedikta XVI.
v Apoštolskej exhortácii VERBUM DOMINI

vás počas pôstneho obdobia pozývame na
hlbšiu prípravu k prežívaniu
Veľkonočného trojdnia
bohoslužbou slova

OSTAŇME S NÍM A BDEJME

(Umučenie nášho Pána Ježiša Krista
očami štyroch evanjelistov)

ktorá sa bude konať vo štvrtky

17., 24., 31. marca a 7. apríla 2011

o 16:00 HOD.

**v Katedrále sv. Františka Xaverského
v Banskej Bystrici**